

Snellmaninpuiston hallinnointi- ja kunnossapitosuunnitelma

GREEN FLAG AWARD 2025-2026

SISÄLLYS

Johdanto ja Snellmaninpuiston taustaa	1
1. Viihtyisyys ja käytettävyys	4
Helppo ja turvallinen kulku	4
Yhdenvertainen kulku kaikille.....	6
Opastus.....	6
2. Terveys, hyvinvointi ja turvallisuus	7
Asianmukaiset tilat ja toiminnot	7
Käyttäjän turvallisuus.....	8
Työntekijöiden turvallisuus	9
Koirien valvonta	10
3. Kunnossapito ja puhtaanapito	10
Roskien hallinta.....	11
Istutusalueiden kunnossapito	11
Puiden kunnossapito.....	12
Rakennusten ja infrastruktuurin kunnossapito	13
Tarvikkeiden ja välineiden kunnossapito	14
4. Ympäristövaikutusten hallinta	14
Jätteen vähentäminen	14
Kemiallisten aineiden käyttö	14
Turpeen käyttö	15
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen.....	15
5. Luonnon monimuotoisuus, maisema ja kulttuuriperintö.....	15
Luonnon kasvi- ja eläinekosysteemien hoito	15
Kulttuurihistoriallisen maiseman säilyttäminen.....	16
Rakennusten ja rakenteiden säilyttäminen	17
6. Käyttäjien osallistaminen.....	18
7. Markkinointi ja viestintä	19
Viestintäkanavat	19
Asianmukainen opetuksellinen ja tiedotuksellinen viestintä	19

8. Kunnossapidon hallinnointisuunnitelman toteutuminen ja puiston tavoitteet	20

Alkusanat

Tämän hallinnointi- ja kunnossapitosuunnitelma on dokumentti, jolla Kuopion kaupunki hakee Green Flag Award -tunnusta Snellmanipuistolle keväällä 2025. Dokumentin runko on alun perin luotu yhteistyössä HAMK:in Rakennetun ympäristön koulutusohjelman kanssa ja sen ovat laatineet opiskelijat Anna Aspinen ja Juudit Lehtolahti. Dokumentin päivitys on tehty Kaupunkitekniikan palveluissa yhteistyössä alueurakoitsija Mestar Kuopio Oy:n kanssa. Kuopion kaupungissa alkoi talouden tasapainotusohjelma 2024–2027. Tavoitteena on tasapainoinen talous vuonna 2027, mikä vaatii yhteensä 35 M€ pysyviä säästöjä vuoteen 2027 mennessä.

Green Flag Award

Green Flag Award -järjestelmä on Iso-Britanniasta lähtöisin oleva avoimien puistojen ja viheralueiden kansainvälinen laadun tunnus, jota hallinnoi Britanniassa *Keep Britain Tidy* -organisaatio ja Suomessa *Viherympäristöliitto ry*. Green Flag -tunnuksen saaminen edellyttää hallinnoitua, kaikille avoimesti saavutettavissa olevaa puistoaluetta, joka on erinomaisesti kunnossapidetty ja tuottaa yhteisölleen tarkoituksenmukaisia palveluita. Green Flag Awardin akkreditoinnissa puistoa arvioidaan eri teemoihin jaettujen kriteerien perusteella. Tämä raportti on rakennettu näiden kriteerien pohjalta ja jokaista kriteeriä arvioidaan Snellmanipuiston näkökulmasta omassa erillisessä luvussaan.

JOHDANTO JA SNELLMANINPUISTON TAUSTAA

Kulttuurihistoriallisesti merkittävä Snellmanipuisto sijaitsee Kuopion keskustassa, Vahtivuoren (002) kaupunginosassa, Tuomiokirkon vieressä, osoitteessa Minna Canthin katu 17. Tällä, noin puolentoista hehtaarin kokoisella alueella on aiemmin sijainnut Kuopion kaupungin päätori, joka 1850-luvulla siirrettiin nykyiselle paikalleen. Snellmanipuistoa on aikojen saatossa kutsuttu myös nimillä Kustaantori, Suurtori, Kirkkotori ja Snellu. 1840-luvulta lähtien Tuomiokirkon ympärille alettiin istuttaa puita ja samalla vähitellen muuttaa aluetta laajemmin puistoksi. Puistoa koristaa kuvanveistäjä Johannes Takasen vuonna 1886 veistämä Kuopiossa vaikuttaneen kirjailija ja valtiomies J.V. Snellmanin rintakuva, jonka mukaan puisto on myös saanut nimensä.

Kuva 1. J.V. Snellmanin rintakuva 1920–30-luvun taitteesta. Patsaan edessä oli tuolloin agave-kasveja. Kuvaaja Ensio Seies, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Snellmanipuisto on Kuopion puistoista vanhin ja puistolla onkin pitkä historia Kuopion kaupunkilaisten arjessa ja juhlassa. Maisemallisesti leimallisia tekijöitä Snellmanipuistossa ovat jo vuosikymmenien ajan olleet keskikäytävää reunustavat punaiset kannapenkit ja Tuomiokirkolta alas Maaherrankadulle kulkevassa puiston keskiakselissa sijaitsee salmiakinmuotoiset näyttävät ryhmäkasvi-istutukset. Vuosittain penkkeihin istutetaan n. 10 000 kausikasvia. Kirkonmäeltä satamaan avautuvaa näkymälinjaa kaunistaa 1950-luvulla rakennettu näyttävä suihkukaivo vesialtaineen. Keskeisen sijaintinsa vuoksi puisto on suosittu tutustumis- ja levähdyspaikka sekä kaupungin asukkaille että siellä vieraileville turisteille.

Kuva 2. Snellmaninpuisto vuonna 1930. Kuvaaja Ensio Seies, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Kuva 3. Snellmaninpuiston keskilinja vuonna 1983. Kuva Kari Jämsén, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo.

Snellmanipuisto ja Kuopion tuomiokirkko ympäristöineen ovat osa laajempaa **valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen aluetta (RKY-alue)**. Museoviraston laatiman, valtakunnallisen RKY-inventoinnin kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. Historiallisen luonteensa ja RKY-inventoinnin takia Snellmanipuisto onkin profiloitunut vahvasti historiallisia perinteitä, konservatiivista rakennusten kunnossapitoa sekä perinteistä puutarhaestetiikkaa säilyttäväksi puistoksi. Puiston rakenteiden ja viheralueiden sekä niiden kehittämisen arvot ovat historiallisen miljööön säilyttäminen viheralueilla sekä ympäröivissä rakennuksissa.

Historiallinen Snellmanipuisto kuuluu **Kuopion kansallisen kaupunkipuiston alueeseen**. Kansallinen kaupunkipuisto on Suomen maankäyttö- ja rakennuslaissa määritelty, kaupunkiympäristössä sijaitseva puistojen, arvokkaiden kulttuuri- ja luonnonmaisemien sekä virkistysalueiden muodostama laaja kokonaisuus, jonka säilyttämiseen ja hoitamiseen kaupunki on sitoutunut. Kuopiossa kansallinen kaupunkipuisto on monimuotoinen kokonaisuus koostuen keskustan vehreistä puistoista, historiallisista arkkitehtonisista helmistä, toreista, Kuopion ainutlaatuisista rännikaduista sekä laajoista alueista Keski- ja Etelä-Kallaveden kauniita saaristoluonnon alueita. Snellmanipuisto perinteisesti hoidettuine viheralueineen kuuluukin olennaisena osana monipuoliseen Kuopion kaupunkihistorialliseen kansallismaisemaan. Biodiversiteetiltään rikkaammat, dynaamiset ja luonnonmukaiset alueet painottuvat Kuopion kansallisen kaupunkipuiston alueella Kallaveden saaristoluontoon – Snellmanipuiston identiteetti ja rooli kansallisessa kaupunkipuiston kokonaisuudessa on olla historiallisia perinteitä huokuva, tärkeä rakennus- ja puutarhahistoriallinen maamerkki.

1. VIIHTYISYYS JA KÄYTETTÄVYYS

Sijainniltaan keskeiseen Snellmanipuistoon on helppo tulla autolla tai julkisilla liikennevälineillä. Puiston materiaaleissa ja rakenteissa on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan esteettömyystekijät ja eri käyttäjät huomioon.

Kuva 4. Snellmanipuiston sijainti Kuopion Tuomiokirkon vieressä. Kuva Kuopion karttapalvelu, muokkaus Juudit Lehtolahti.

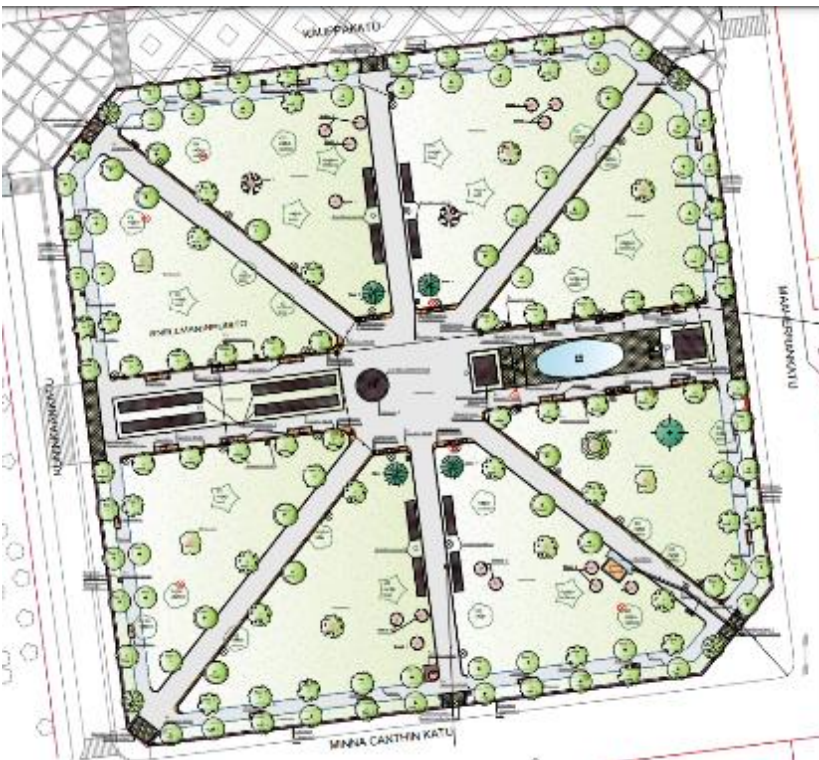
Helppo ja turvallinen kulku

Snellmanipuisto on kaupungin puistoista keskeisin sekä sijainniltaan että liikenteellisesti osana kaupungin läpi kulkevaa kevyenliikenteen verkostoa. Kaupunkiliikenteen bussipysäkki sijaitsee n. 200 m:n päässä, kävelykeskustan reitti (Kauppakatu) sijaitsee välittömästi puiston vieressä. Kauppatori on 300 m:n päässä, jonka tuntumassa on useita kaupunkiliikenteen bussipysäkkejä. Kauppakadulta ja lähistöltä löytyy kymmeniä pyöräparkkeja, myös kaupunkipyöräasema on lähellä n. 400 m:n päässä torilla. Katujen varsilta löytyy hyvin maksullisia pysäköintipaikkoja, joiden lisäksi muutaman sadan metrin etäisyydellä on useita pysäköintihalleja ja -taloja mm. Tori-parkki sijaitsee läheisen Kauppatorin alla. Snellmanipuisto on kaikille kävijöille avoinna ja vuoden jokaisena päivänä. Puistoon on vapaa pääsy.

Kuva 5. Vicente Serra/Kuopion kaupunki

Kulmistaan viistetyn neliön muotoiseen Snellmanipuistoon on yhteensä kahdeksan sisäänkäyntiä: yhdet jokaisella sivulla ja kulmissa. Sisäänkäyntien edustat on kivetty nupukivillä. Kiveyksissä on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan esteettömyys. Puiston jokaiseen sektoriosaan on selkeä ja helppokulkuinen kävelykäytävä.

Kuva 6. Snellmanipuiston rakenne. Kuopio kaupunkisuunnittelupalvelut, kunnallistekninen suunnittelu.

Yhdenvertainen kulku kaikille

Puiston suunnittelussa ja toteutuksessa on pyritty huomioimaan esteettömyyden perustaso.

Puistoalue ei ole kuitenkaan täysin esteetön, mutta alueelle on esteetön pääsy. Pinnanmuodoiltaan puisto on melko tasainen, osa kävelyreiteistä viettää loivasti satamaan päin. Käytävät ovat kuitenkin leveitä ja tasaisia kulkea, joten helppo liikkuminen esimerkiksi pyörätuolin tai lastenrattaiden kanssa on mahdollista. Alueelta löytyy runsaasti penkkejä, joista suuri osa on esteettömiä. Puistossa on myös käyttäjille tarkoitettu esteetön WC.

Kuva 7. Snellmaninpuisto rajautuu katupuiden reunustamaan vilkkaaseen kävelykatuun. Kuva Vicente Serra/Kuopion kaupunki.

Opastus

Puistoon on suunniteltu Kuopion kansallisen kaupunkipuiston teemareittien yhteydessä opastus, joka on toteutettu vuonna 2023. Varsinaista puistoon ohjaavaa viitoitusta ei ole toteutettu, koska kaikkea ylimääräistä viitoitusta pyritään kaupungissa välttämään ja nykypäivänä lähes kaikilla on mahdollisuus löytää paikalle matkapuhelimen sovellusten avulla. Puiston historiaa ja puistoa yleisesti koskevaa tietoa on vielä tarkoitus lisätä puistoon. Opastuksella on tarkoitus tuoda paremmin esiin Snellmaninpuiston roolia osana Kuopion kansallista kaupunkipuistoa. Teemareitit toimivat omatoimisen liikkumisen periaatteella, jossa tietyn reitin varrella olevia kiinnostavia kohteita ja yksityiskohtia on nostettu esiin käyttäjille. Puistoon on keväällä 2024 asennettu myös Green Flag-opastaulu ja lipputanko kyseisen tunnuksen lippua varten. Opastaulu sijaitsee toistaiseksi Kauppakadulla puiston kohdalla ja se on kiinnitetty valaisinpylvääseen. Lipputanko sijaitsee puiston keskiosan tuntumassa.

J.V. Snellmanin patsaalla on puistossa merkittävää historia- ja nähtävyyssarvoa. Snellmaninpuiston nimikkopatsaan jalustaan on puistossa vierailijoita varten kaiverrettu patsaassa kuvatus J.V. Snellmanin nimi. Veistos tilattiin Johannes Takaselta (1849–1885) J.V. Snellmanin kuoleman jälkeen sijoitettavaksi Kuopioon, jossa Snellman toimi aikanaan puiston vieressä sijaitsevan yläalkeiskoulun rehtorina, opettajana ja lehtimiehenä vuosien 1843–49 aikana. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä,

silloinen Kirkkopuisto valikoitui sijoituspaikaksi ja puisto nimettiin samalla uudelleen Snellmanipuistoksi.

2. TERVEYS, HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS

Kulttuurihistoriallinen Snellmanipuisto on vehreä, viihtyisä ja eloisa oleskelu- ja tapahtumapaikka. Turvallisuustekijät on otettu huomioon turvallisuusasiakirjoin sekä laatuvaatimuksin. Järjestyshäiriöitä ei juurikaan esiinny. Puistossa ja sen läheisyydessä on valvontakameroita.

Asianmukaiset tilat ja toiminnot

Kaupunki on sitoutunut vaalimaan puiston kulttuurihistoriallisia arvoja. Puiston kaikessa suunnittelussa on otettu huomioon RKY-kohteen vaatimukset. Erityisesti tämä näkyy mm. materiaalivalinnoissa. Snellmanipuisto on toiminnallinen osa kuopiolaisten ja Kuopiossa vierailevien turistien elämää. Kävijät hyödyntävät puiston laadukkaita penkkejä levähtämiseen ja hyvin hoidettuja nurmialueita oleskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Puistossa järjestetäänkin vuosittain useita erilaisia tapahtumia mm. kulttuuriesityksiä. Tällaisia ovat esim. näytelmä-, tanssi ja musiikkiesitykset. Joitakin myyntitapahtumia on myös järjestetty. Tapahtumien lupia kesäksi haetaan yleensä vasta lähempänä niiden ajankohtaa, joten tähän dokumenttiin ja GFA hakemukseen kulloinkin tulevien tapahtumien ilmoittaminen on haasteellista. Yleisen siisteyden vuoksi Snellmanipuistossa ei saa järjestää ruokatapahtumia, vaan kyseiset tapahtumat ohjataan esimerkiksi viereiselle Kauppakadulle puiston ulkopuolelle. Snellmanipuisto toimii myös esim. erilaisten kaupunkisuunnistustapahtumien rastipaikkana. Tapahtumia ajatellen puistoon on mahdollistettu käyttösähkön saanti peruskorjauksen yhteydessä. Puistossa on myös kaksipaikkainen esteetön yleisövesi.

Kuva 8. Vicente Serra/Kuopion kaupunki.

Käyttäjän turvallisuus

Puiston peruskorjausrakentamisen suunnittelun yhteydessä puistoon on laadittu rakentamista palveleva turvallisuusasiakirja. Kaikki rakentamisen asiakirjat laadittiin InfraRyl:n mukaisesti.

Suihkukaivon käyttö ja kasteluveden saamisesta on tehty aiempaa helpompaa ja turvallista, sillä tekniikkakaivot ovat turvallisuusvaatimuksien mukaiset.

Ilkivallan vähentämiseksi on puistoon laadittu suunnittelun yhteydessä laaja valvontakamerasuunnitelma, joka on toteutettu sovelletusti. Puistossa on valitettavasti ilmennyt ajoittaista ilkivaltaa, joka on kohdistunut rakenteisiin ja kasvillisuuteen. Kausi-istutuksiin kohdistuvaan ilkivaltaan varaudutaan hankkimalla lisätaimia ja sotkettuja tai rikottuja rakenteita puhdistetaan tai uusitaan.

Suomessa järjestyksenvalvonta yleisillä alueilla, kuten Snellmanipuistossa, kuuluu poliisille. Erityisiä järjestyshäiriöitä ei ole puistossa valvontakäyntien yhteydessä havaittu tai niitä ei ole tullut Kuopion kaupungin tietoon. Havaituista ilkivaltatapauksista tilaaja tekee rikosilmoituksen.

Peruskorjauksen yhteydessä puiston valaistus on vaihdettu energiaa säästäväksi LED-valaistukseksi. LED-valoissa on C2-ohjauksen optio, joka mahdollistaa niiden säätämisen myös etänä. Puiston valaistus noudattaa tällä hetkellä katuvaloautomaatiikkaa ja valaisuaika riippuu päivän pituudesta. Tarvetta valaisinkohtaiselle säädölle ei tällä hetkellä ole tiedostettu.

Kuvat 9 ja 10 Ari Tiilikainen. Snellmaninpuisto ja Tuomiokirkko iltavalaistuksessa.

Työntekijöiden turvallisuus

Snellmaninpuiston työntekijöiden turvallisuus on huomioitu tilaajan vaatimilla asianmukaisella suojavaatetuksella ja -välineillä. Työntekijöille järjestetään huomioliivit, sadeasut, turvakärkiset kumisaappaat, turvakengät ja suojakäsineet. Näiden lisäksi myös huomiotyöhousut, huomiotyötakki, kuulosuojaimet, suojalasit, kypärä ja erityisissä työtilanteissa niihin soveltuvat vaatetukset ovat saatavilla tilanteen niin vaatiessa.

Snellmaninpuiston kunnossapitourakoitsija Mestar Kuopio Oy perehdyttää aina uuden työntekijän työhöntulon yhteydessä työtehtäviin ja yleisiin työkäytänteisiin, työturvallisuuteen sekä työaikoihin vuosittain päivitettävän perehdytysohjeistuksen mukaisesti. Työntekijät saavat lisäksi erilliset perehdytykset jokaiseen perehdytystä vaativaan työvälineeseen ja -vaiheeseen, kuten moottorikäyttöisiin pienkoneisiin. Snellmaninpuistossa työntekijä perehdytetään muun muassa suihkulähteen huoltoon. Jokaisen perehdytyksen suorituksesta pidetään kirjanpitoa.

Lisäperehdytystä on tarjolla, mikäli jokin tehtävä tai laite tuntuu vieraalta. AVI toimii viranomaisena Mestar Kuopio Oy:n takana kaikissa työsuojeluun liittyvissä asioissa. Myös työsuojeluun liittyvät asiat ja perehdytykseen liittyvät säädökset ja käytännöt perustuvat AVI:n laatimiin ohjeistuksiin ja määräyksiin.

Mestar Kuopio Oy tarjoaa työntekijöille koulutuksia viheralaan liittyen vuosittain ja työntekijöiden omien intressien mukaisesti. Täydennyskoulutukset voivat olla esimerkiksi puiden leikkuun erikoiskurssi tai jopa ammattitutkinto. Vakituksilta työntekijöiltä vaaditaan tieturva 1 ja ensiapu 1-kurssit, tarvittaessa tulityökurssi ja kasvinsuojelututkinnot. Tämän lisäksi on mahdollista osallistua tarvittaessa muihin koulutuksiin. Mestar Kuopio Oy huolehtii siitä, että tarvittavat kortit ja tutkinnot ovat voimassa.

Koirien valvonta

Koirat ovat tervetulleita Snellmanipuistoon, eikä koiriin liittyviä ongelmia ole puistossa ilmennyt. Järjestyslain mukaan taajama-alueella koirat tulee pitää kytkettyinä. Sama laki määrää myös keräämään koirien jätökset taajamien hoidetuilta alueilta. Alueelle on sijoitettu roska-astioita, joihin voi laittaa koirankakkapussit. Kuopiossa ei käytetä erillisiä roska-astioita koirien jätösten keräämiseen. Puisto kuuluu aktiivisempaan käyttöaikaan P1-puhtaanapitoluokkaan ja se siivotaan kesällä päivittäin, joten lemmikkieläinten jätöksiin liittyviä ongelmia ei pääse syntymään.

3. KUNNOSSAPITO JA PUHTAANAPITO

Snellmanipuisto on Kuopion keskeisin puisto, paikallisten ja vierailijoiden ns. ykköspuisto. Se kuuluu kunnossapitoluokkaan R1 ja puhtaanapitoluokkiin seuraavasti:

- **P1 (1.6.–31.8.)**
- **P2 (1.4.–31.5. ja 1.9.–31.10.)**
- **P4 (1.11.–31.3.)**

Puhtaanapitoluokitus on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa RAMS 2020 päätöksentekijän oppaassa viheralueiden kunnossapitoluokitukseen sivulla 13.

Kaupunkitekniikan palvelut tilaa kunnossapidon alueurakoitsijalta Mestar Kuopio Oy:ltä. Alueurakoitsija Mestar Kuopio Oy:n henkilöresursseihin kuuluu talvisin 4 henkilöä ja kesäisin n. 10 henkilöä, jotka hoitavat useampaa puistoa lähialueella. Kaupunkitekniikan palvelut hoitaa tilaajan toiminnot, joihin kuuluu esim. valvonta ja puistossa järjestettävien tapahtumien lupien myöntäminen. Eri toiminnot alueella voivat olla myös useamman Kaupunkitekniikan palvelujen aluevastaavan työtehtäviin kuuluvia töitä, esimerkiksi valaistus- ja hulevesiasiat. Yhteistyö ja yhteydenpito kunnossapidon tilaajan ja alueurakoitsijan välillä on tiivistä: kokouksia pidetään

tarvittaessa päivittäin. Kerran kuukaudessa pidetään isompi koko alueurakan työmaakokous. Urakoitsijan työnjohto valvoo osaltaan työn laatua ja pitää työstään työmaapäiväkirjaa, josta voidaan tarkistaa tehdyt työt. Tehdyt työsuoritukset kirjataan Buildie-järjestelmään, joka on sekä tilaajan, että tuottajan käytössä. Urakoitsijan työnjohto käy läpi työntekijöidensä kanssa urakan laatuvaatimukset ja tekee tarvittavan perehdytyksen alueen kunnossapitotehtäviin.

Roskien hallinta

Roskat kerätään arkipäivisin kerran päivässä ja kesäaikaan myös viikonloppuisin. Puistossa on 27 kpl 60 litran puistoroska-astiaa (sekajäte) ja yksi 5m³ syväkeräysastia. Roskien lajittelua ei ole. Roskaamista esiintyy enemmän kesällä, aurinkoisella säällä ja kaupunkitapahtumien aikaan, esim. vappuna. Puistossa järjestettävissä tapahtumissa lupaehtoihin kuuluu, että tapahtuman järjestäjä hoitaa tapahtuman jätehuollon – puiston roska-astioita ei saa käyttää.

Euroopan unionin kertakäyttömuovidirektiivi eli SUP-direktiivin mukaisia toimenpiteitä tarkasteltiin tilaajan toimesta vuoden 2024 aikana ja puistoon asennettiin 27 kpl tupakkaroska-astioita.

Istutusalueiden kunnossapito

Erillisiä työkortteja ei käytetä. Kunnossapidossa noudatetaan VKT 2021 laatuluokitusta, josta Snellmanipuiston osalta on merkitty seuraavat poikkeamat ja täydennykset:

Kausikasvi-istutusten hoito:

- *Cannat noudetaan talvisäilytyksestä (Heimosen Puutarha Oy tai erikseen ilmoitettu palveluntarjoaja) ja istutetaan paikoilleen vuosittain 12.6. mennessä.*
- *Kausikasvit istutetaan vuosittain 12.6. mennessä.*

Syyskunnostus:

- *Kukkapenkeissä olevat tuijat jäävät paikalleen talveksi ja ne suojataan.*
- *Cannat toimitetaan kausikasvien toimittajalle (Heimosen Puutarha Oy tai erikseen ilmoitettava palveluntarjoaja) talvisäilytykseen ennen pakkasia.*

Istutusalueiden kasvien tulee olla terveitä ja alueen käytölle turvallisista. Ryhmäkasvialueiden istutuksissa ei saa olla vaurioituneita kasveja tai aukkoja istutusryhmässä. Istutusalueiden kasteluvesi on vesijohtovettä, hulevesien valumakastelun vaikutus on alueella vähäistä. Kasvukaudella kunnossapidon työtehtäviin kuuluu mm. ryhmäkasvien viikoittainen lannoitekastelu ja nyppiminen.

Päivittäin seurataan ilkeävaltatuhot roskienkeruun yhteydessä. Kasvillisuuden tuholaitosten seuranta on myös päivittäistä. Kausikasvien suunnittelu tulee noudattamaan kolmen vuoden kiertoa kaupunginlaajuisesti v. 2025 alkaen, teema on puna-valko voittoinen ja nimeltään Marianne.

Kunnossapidon sujuvuuteen on Snellmanipuistossa kiinnitetty erityistä huomiota rajaamalla nurmi- ja ryhmäkasvialueet asentamalla niiden väliin kiveys sekä metallireunus. Rajaus erottaa alueet toisistaan ja helpottaa näin alueen hoitoa. Myös penkit on asennettu kivipinnalle, jolloin istuinosat pysyvät puhtaampina esim. rankkasateiden aikana ja ovat mukavampia käyttää taas sateen jälkeen.

Kuva 11. Ryhmäkasvi-istutuksia. Kuopion kansalaisopisto. Lähde:
https://kansalaisopisto.kuopio.fi/img_20200707_165500/

Puiden kunnossapito

Snellmanipuiston puusto on alun perin koostunut haavoista. Peruskorjauksen yhteydessä puistoon on istutettu monipuolisesti puita (yhteensä 162 kpl) esimerkiksi koivuja, euroopanlehtikuusia, vaahteroita ja metsälehmäksiä. Puisto on nykyisin pääosin lehtipuuvaltainen, mutta jalojen lehtipuiden lisäksi on myös havupuita ja pieniä kukkivia hedelmäpuita. Keskikäytävää reunustaa perinteinen koivurivi. Vanhoja puita puistossa on 24 kpl, joiden joukossa on myös yli satavuotiaita puita (mm. vaahteroita, rauduskoivuja, metsälehmäksiä sekä poppeli ja lehtikuusi).

Vanhojen puiden kuntoa seurataan. Vuoden 2019 peruskorjauksen puuston suunnittelutyön lähtötiedoiksi puiston puille tehtiin kuntotutkimus. Tämän kartoituksen ja suunnittelun tavoitteiden pohjalta osa puista uusittiin. Tavoitteena puiden hoidossa on mahdollisimman pitkäikäiset ja terveet

puut. RKY-alueen osana oleminen tuo lisää velvoitetta puustoisien kaupunkipuiston kunnossapitoon juuri puuomaisuuden vaalimisessa. Snellmanipuiston vanhat puut onkin istutus- ja puistosuunnitelmissa otettu hyvin huomioon. Yleisesti puustoa halutaan varjella mahdollisilta tulevilta korjaustöiltä sijoittamalla ne kauemmaksi käytävien reunoilta.

Puiden hoito kuuluu alueurakkaan, mutta rakenneleikkaukset tilataan erikseen ulkopuoliselta urakoitsijalta tarpeen mukaan.

Kuva 12. Vicente Serra/Kuopion kaupunki.

Rakennusten ja infrastruktuurin kunnossapito

Snellmanipuiston maanalaisen infrastruktuurin peruskorjaus on valmistunut 2019. Peruskorjauksen yhteydessä uusittiin maanalaista kunnallistekniikkaa kuten kuivatusjärjestelmiä ja kaapelointeja. Hulevesikuorma on jaettu kolmeen eri runkolinjaan. Maanalainen infra on sijoitettu pääosin käytävien alle.

RKY-alueen vaatimukseen kuuluu erityisesti rakennusten ulkoeristyksen huolellinen puhtaanapito. Puiston yleisö-WC siivotaan kesäaikana päivittäin, tarvittaessa kahdesti päivässä. Puhtaanapidosta vastaa Servica Oy. Laatuvaatimuksena käytetään RKY-alueen vaatimusten lisäksi VKT 2021: a.

Tarvikkeiden ja välineiden kunnossapito

Puistossa käytettävät pienet työkalut, trimmerit ym. ovat sähkökäyttöisiä. Isommat ruohonleikkurit ovat polttomoottorikäyttöisiä. Alueurakoitsija Mestar Kuopio Oy huoltaa ja korjaa omat työvälineet omissa huoltotiloissaan säännöllisesti ja tarpeen mukaan.

4. YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN HALLINTA

Kuopion kaupungin kaikissa viherkohteissa on otettu huomioon kestävä ympäristörakentaminen. Myös Snellmanipuistossa on tehty paljon erilaisia kestävän kehityksen ratkaisuja mm. kiertotalouden keinoin. Myös puiden rooli hiilen sidonnassa on tunnistettu – puita on istutettu puistoon tuplamäärä mitä paikalta on jouduttu poistamaan. Kemiallisia torjunta-aineita käytetään rajoitetusti ja valvotusti.

Jätteen vähentäminen

Snellmanipuistossa on pyritty minimoimaan jätteen määrä suosimalla kierrätyksen ja uudelleenkäytön periaatteita mm. peruskorjauksen yhteydessä vuonna 2019. Tällöin puistosta poistetuista puista mm. sahattiin lankkuja viereisen museokahvilan sisäkaton verhoiluun. Puistosta purettu graniittinupukivi on esimerkiksi käytetty uudelleen muun muassa suihkualtaan ympäristössä, ja puiston graniittikiveyksissä on hyödynnetty aiempien työmaiden yhteydessä ylijääneitä kiviä. Ostokivissä on suosittu kotimaisuutta. Puiston valaisimet on vaihdettu LED-valaisimiksi niiden ekologisuuden ja kustannustehokkuuden vuoksi. Puistoa ympäröivät metalliset kaiteiden tolpat on irrotettu ja kunnostettu uusimisen sijaan. Vanhat kasvualustat hyödynnettiin uusiokäyttöön: ne on seulottu ja varastoitu uudelleen käyttöä varten. Myös prosessista ylijäänyttä seulontajätettä hyödynnettiin ja uusiokäytettiin läheisten puistojen kasvualustoihin.

Kemiallisten aineiden käyttö

Snellmanipuistossa rikkakasvien torjunta on pääosin mekaanista. Vain erikseen sovittaessa perlargonihapon käyttö rikkakasvien torjunnassa on sallittua ja sekin tarkoin harkitusti ja rajatuilla alueilla. Vakituksilta työntekijöiltä vaaditaan kasvinsuojelututkinto. Rottia torjutaan tarvittaessa vain erikseen määritellyiltä alueilta ja rajoitettuina ajanjaksoina loukkupyynnä. Snellmanipuistossa omenapuut suojataan talveksi jäniksiltä, muuta tuhoeläintorjuntaa puistossa ei ole. Istutusten ja puiden lannoitus tehdään maaperäanalyysien perusteella ja noudattaen VKT 2021:n ohjeita.

Turpeen käyttö

Peruskorjauksessa istutusalueiden kasvualustat seulottiin ja käytettiin uudelleen paikallisesti. Ryhmäkasvien istutusalueille tuotiin myös tarkoitukseen sopivaa Kekkilän tuotteistettua kasvualustaa täydennyksenä. Samoja periaatteita noudatetaan tarvittaessa korvausistutusten suhteen.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Puiden tärkeä rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa hiilen sitojina ja kaupunkia viileyttävinä elementteinä on huomioitu Snellmanipuistossa hyvin: puistoon on istutettu lähes kaksinkertainen määrä puita kunnostustöiden yhteydessä verrattuna sieltä poistettujen puiden määrään. Myös ryhmäkasvi-istutuksissa on huomioitu kestävän kehityksen periaatteita: puistossa olevien intiankannojen juurakot ovat n. 80 vuotta vanhaa alkuperää ja samoja juurakoita uudelleenistutetaan vuodesta toiseen.

Puistossa on huomioitu hulevedet uusimalla käytävien reunoille nupukivikourut ja vedet ohjataan kolmessa eri pisteessä hulevesiverkostoon. Ilmastonmuutoksen tuomia haasteita on jo havaittu puiston kunnossapidossa, esim. liukkauden torjuntaa joudutaan suorittamaan aavistuksen enemmän kuin aiemmin. Snellmanipuistossa käytettävät pienet työkalut, trimmerit ym. ovat sähkökäyttöisiä ja urakoitsija on sitoutunut toteuttamaan kaupungin ilmastostrategiaa kehittäen omaa toimintaansa hiilijalanjälkeä pienentäen vähentämällä mm. fossiilisilla polttoaineilla toimivia työajoneuvoja ja työvälineitä kunnossapidossa. Tämä on myös Kuopion kaupungin oman ilmastostrategian mukainen kehityssuunta.

5. LUONNON MONIMUOTOISUUS, MAISEMA JA KULTTUURIPERINTÖ

Luonnon kasvi- ja eläinekosysteemien hoito

Yleisesti Kuopion vanhojen historiallisten puistojen ekologisesti arvokkain osa on iäkäs, monilajinen puusto. Snellmanipuistossakin on monia yli satavuotiaita puuyksilöitä. Snellmanipuistossa pyritään noudattamaan laajemmin kaupunkipuiden osalta niin sanottua *Santamourin mallia*. Amerikkalaisen **Frank Santamourin** mukaan kasvitautien ja tuholaisten hillitsemiseksi sekä riittävän biologisen monimuotoisuuden lisäämiseksi saisi laajoilla viheralueilla kasvaa saman lajin puita korkeintaan 10 % ja samaan sukuun kuuluvia puita korkeintaan 20 %. Samaan heimoon kuuluvien puiden osuus tulisi

olla korkeintaan 30 %. Puistossa käytettävät kasvit ovat kotimaista alkuperää, ja vuodesta toiseen samaa kantaa.

Kulttuurihistoriallisen maiseman säilyttäminen

Snellmanipuistossa on taidokkaasti onnistuttu säilyttämään alueen rakennetun kulttuuriympäristön identiteetti vaalimalla puiston alkuperäistä historiallista ilmettä. Kansallisen kaupunkipuiston osana olemisen määrittää ylemmällä tasolla myös Snellmanipuistolle ne kaupungin kulttuuriset, historialliset, ekologiset ja esteettiset arvot, jotka halutaan säilyttää. Kuopion kansallisen kaupunkipuiston vahvuus on sen monipuolisuus; kokonaisuuteen kuuluu yhtä lailla rakennetut, biodiversiteetiltään suppeammat kaupunkikulttuurimiljööt kuin laajoja alueita Keski- ja Etelä-Kallaveden kauniista, luonnonmukaisesta saaristoluonnosta sekä lähialueiden luonnonmukaisemmin hoidettuja viheralueita, joissa luonto saa kukoistaa monimuotoisuudessaan. Snellmanipuisto on tärkeä osa monimuotoista ja maisemallisesti rikasta Kuopion kansallisen kaupunkipuiston suuraluetta.

Puistolla on suuri merkitys kuopiolaiselle identiteetille ja se on toiminut lähes 200 vuotta kuopiolaisten virkistyskäytössä ja vihreänä olohuoneena. Tuomiokirkko, Snellmanipuisto sekä näitä ympäröivät kadut ja rakennukset ovat tänä päivänä merkityksellisiä kulttuurihistorian ja rakennushistorian näkökulmista. Tuomiokirkko kirkonmäkineen on edelleen paikallinen maamerkki ja ylhäältä Tuomiokirkon portailta avautuu huikaiseva näkymä yli puiston kohti Kallavettä. Tähän maisemaan suunnitellut punaiset kannastutusaluet ja ryhmäkasvi-istutukset salmiakkiruutumuodossa korostavat näkymän arvokkuutta. Tätä maisemalinjaa rikastuttamaan on 1950-luvulla rakennettu tyyliin sopiva suihkuallas. Puiston penkit, roska-astiat ja valaisimet on valittu sopimaan puiston yleisilmeeseen ja tukemaan historiallista maisema-aluetta. J.V. Snellmanin pronssipatsaan jalusta on tehty punertavasta ja harmaasta graniitista, joka on peräisin Kuopion Haapalahdesta. Patsaan sijainti Snellmanipuistossa vahvistaa edelleen puiston kulttuurihistoriallista luonnetta ja maisemaa.

Mahdolliset muutokset puiston varusteissa ja kalusteissa voidaan käyttää laajennetussa kaupunkikuvatyöryhmässä, joka on muodostettu laajapohjaisesta ammattikunnasta ja on Kuopion alueellisen rakennusvalvonnan neuvoa-antava toimielin.

Liiallisten suurien tapahtumien keskittäminen Snellmanipuistoon on uhka puiston kulttuurihistoriallisen ilmeen ja vihreän infrastruktuurin säilymiselle.

Kuva 13. Näkymälinja alas satamaan. Näyttävät salmiakkiruutuiset ryhmäkasvi-istutukset ovat Snellmanipuiston maisemalle leimalliset. Vicente Serra/Kuopion kaupunki

Rakennusten ja rakenteiden säilyttäminen

Snellmanipuisto sekä vieressä sijaitseva puutalokorttelikokonaisuus, Kuopion korttelimuseo, ovat osa Museoviraston inventoimaa RKY-alueita, mikä säätelee tarkoin Snellmanipuiston rakenteiden säilyttämistä. Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenne, kylä- ja kaupunkikuva pyritään turvaamaan kaavoituksella, sekä säilyttämään alueilla jo olevia rakennuksia ja ympäristöjä. Lisäksi tavoitteena on mahdollisen täydennysrakentamisen ja kunnostamisen mahdollisimman hyvä sopeuttaminen kyseisen kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin.

Kauppakadun varrella sijaitsee yksi Kuopion jugendarkkitehtuurin helmistä – 1900-luvulla rakennettu Kuopion museo. Nykyään museossa sijaitsee sekä kulttuurihistoriallisen että luonnontieteellisen museon näyttelytiloja. Museon tuntumassa sijaitsee keltainen rakennus, aikanaan teollisuuskouluksi rakennettu nykyinen Snellmanin koulu. Sen paikalla sijaitsi aikaisemmin yläalkeiskoulu, jonka rehtorina J. V. Snellman Kuopiossa asuessaan toimi. Puiston korkeimmassa kulmassa Minna Canthin kadulla sijaitsee puolestaan vihreä puurakenteinen Minna Canthin koti- ja liiketalo, Kanttila.

Puisto ja kirkko ovat peräisin samalta aikakaudelta. Tuomiokirkon 150-vuotisjuhlallisuuksia edeltävässä kirkon remontin suunnittelussa muun muassa puistoon suunniteltu valaisintyyppi otettiin käyttöön myös Tuomiokirkon portaiden reunoilla. Tämä muodosti jatkumon kahden eri hallinnollisen, mutta kiinteästi toisiinsa liittyvän alueen välillä.

Kuva 14. Suihkulähde ja allas. Vicente Serra/Kuopion kaupunki

6. KÄYTTÄJIEN OSALLISTAMINEN

Snellmanipuistoa koskevaa käyttäjäpalautetta voi antaa Kuopion kaupungin palautepalvelun kautta. Oma palautekanava Snellmanipuistolla ei ole. Lisäksi valtakunnallisen FCG:n toteuttaman asukastyytyväisyyskyselyn kautta voi antaa palautetta, joka on vertailtavissa valtakunnan tasoisesti.

Käyttäjien ja paikallisten asukkaiden mielipiteitä puistosta on kuultu laajemmin puiston peruskorjauksen suunnittelun aikana vuonna 2019, jolloin järjestettiin suunnittelua koskevia asukastilaisuuksia, joissa asiasta kiinnostuneet saivat esittää näkemyksiään puiston korjauksesta ja sen tulevaisuudesta. Snellmanipuistoa koskevat asiat ovat toisinaan esillä myös paikallisten sanomalehtien yleisönosastokirjoituksissa.

Käyttäjien osittain varaukselliset mielipiteet peruskorjausremontista ovat muuttuneet positiivisempaan suuntaan korjaustöiden valmistuttua. Yleisesti puistosta saatava palaute on positiivista. Kaikkiin palautteisiin pyritään vastaamaan viiden arkipäivän kuluessa. Kaikkiin mielipidekirjoituksiin ei välttämättä pystytä vastaamaan.

7. MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ

Puistossa tehtävistä toimenpiteistä ja mahdollista käyttäjiin vaikuttavista asioista laatii tilaaja tiedotteen, jonka viestintä- ja markkinointi yksikkö julkaisee. Viestinnässä keskitytään oleellisiin viestittäviin asioihin ja tarpeetonta viestimistä vältetään. Kuopion kaupungissa markkinoinnista vastaa erillinen viestintä- ja markkinointiyksikkö. Kuopion kaupunki markkinoi Snellmanipuistoa viihtyisänä kaupunkipuistona muun muassa *Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys ry:n* I love Kuopio -internetsivustolla, Kuopion kaupungin Facebook-sivustolla ja Kuopion kansalliseen kaupunkipuistoon liittyvän tiedotuksen ja uutisoinnin yhteydessä. Snellmanipuiston valmistuneesta peruskorjauksesta on tehty myös kattava artikkeli *Viherympäristö*-lehteen vuonna 2021 sen osallistuttua *Vuoden ympäristörakenne* -kilpailuun. Markkinoinnin vaikutusta tehostetaan ammattilaiskuvaajan ottamin houkuttelevin valokuvien. Green Flag Award-tunnuksen saaminen vuonna 2023 uutisoitiin laajasti eri tiedotusvälineissä ja se sai positiivisen huomion.

Puiston historiallinen ja kulttuurillinen erityisarvo tuodaan hyvin esille kaupunkiin liittyvässä mainonnassa mm. painottamalla Snellmanipuistoa osana RKY-ympäristöä ja Kuopion kansallista kaupunkipuistoa, mikä osaltaan lisää kiinnostusta puistoa kohtaan. Puistossa järjestettävien erilaisten tapahtumien mainostaminen palvelee myös itse puiston markkinointia.

Tapahtumien viestintä ja markkinointi on niiden järjestäjien vastuulla.

Viestintäkanavat

Puistoon kohdistuvista toimenpiteistä tiedotetaan Kuopion kaupungin omilla internetsivuilla. Isommista kunnostustöistä laaditaan mediatiedote. I love Kuopio -kaupunkiopassivusto sosiaalisen median tileineen on tärkeä kuopiolaisten ajankohtaisten asioiden tiedotuskanava, jossa Snellmanipuiston rooli kaupungin vanhimpana puistona, historiallisena nähtävyyshähteenä ja tapahtumapaikkana on hyvin tunnistettu. Kuopion kaupungilla on myös käytössään aktiiviset Facebook-sivut, joissa mainostetaan ajoittain myös Snellmanipuistoa, esim. sen vastaistutettuja kesäkukkia havainnollistavan videon muodossa.

Asianmukainen opetuksellinen ja tiedotuksellinen viestintä

Snellmanipuisto toimii pienimuotoisena oppimisympäristönä muun muassa laajemman RKY-alueen sekä kansallisen kaupunkipuiston osalta. Alueella käy keväisin läheisten koulujen oppilaita retkillä tutustumassa kaupungin kulttuurihistoriaan ja ympäröiviin museoihin. Keskeisen sijaintinsa sekä ainutlaatuisen korttelimuseon vierekkäisyyden vuoksi puisto tarjoaa oivalliset mahdollisuudet tutustua kaupungin kulttuurielämän historiaan.

RKY-alueista ja Kuopion kansallisesta kaupunkipuistosta viestitään pääsääntöisesti verkossa sekä Kuopion kaupungin sosiaalisessa mediassa.

8. KUNNOSSAPIDON HALLINNOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN JA PUISTON TAVOITTEET

Kuopio haluaa kaupunkina nostaa profiiliaan viheralueiden kunnossapidon osalta. Peruskorjatun Snellmanipuiston kunnossapidon tavoitteena on ylläpitää puistoa ja siinä olevia elementtejä niin, ettei uutta peruskorjausta tarvita vuosikymmeniin. Laajempa strategisena tavoitteena on säilyttää Snellmanipuisto vehreänä ja viihtyisänä ja kaikille avoimena laadukkaana viheralueena, joka samalla säilyttää identiteettinsä kulttuurihistoriallisena arvokohteena osana RKY-aluetta. Mahdollinen Green Flag -sertifiointi auttaa näissä tavoitteissa tekemällä kunnossapidon seurannasta ja laadunvalvonnasta tavoitteellisempaa ja kannustaa entistäkin tarkempaan työhön viheralueen hyväksi. Kunnossapidon laatuvaatimukset ja VKT 2021 ovat tässä myös käytännön työn laadun kannalta tärkeä työkalu.

Suuremmassa mittakaavassa Snellmanipuiston strategisessa kehittämisessä on käytössä Kuopion kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelma, Kuopion kaupungin strategia, Suomen uusi valtakunnallinen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma Apoli ja Green Flag Award -kriteeristö. Snellmanipuistoa pyritään kehittämään Kuopion kaupungin strategian mukaisesti kestävän kehityksen mukaisilla toimintatavoilla säilyttäen samalla kulttuurihistoriallisen puiston kasvillisuusrakenne kasvikasvi-istutuksineen ja vanhoine puineen. Kantavana tavoitteena on yhdistää Snellmanipuiston rakennetun ympäristön identiteetti sekä soveltuvat kestävän kehityksen mukaiset menetelmät ja muodostaa niistä toimiva kokonaisuus.

Vastuu tavoitteiden toteutumisesta on Kaupunkitekniikan palveluilla (tilaajalla). Urakoitsijan ja tilaajan välisissä kokouksissa seurataan säännöllisesti laadun ja tavoitteiden toteutumista. Tavoitteiden toteutumisen seurannan osana tullaan käyttämään yleisiä viheralan laatuvaatimuksia, tarvittavaa raportointia sekä tiedottajan kanssa laadittavia tiedotteita.

Seuraavassa taulukossa esitellään GFA-kriteereittäin jaoteltuina seuraavan viiden vuoden aikana tehtävät ja suunnitellut hallinnan ja kunnossapidon kehitystoimenpiteet. Taulukkoa täydennetään aina tarvittaessa.

Kehittämistoimenpiteet seuraavien 5 vuoden aikana

Kaupungin talouden tasapainotusohjelma vaatii yhteensä 35 M€ pysyvät säästöt vuoteen 2027 mennessä. Tällä tasapainotusohjelmalla on vaikutusta tuleviin kehittämistoimenpiteisiin, joten alla listattu aikataulu ja toimenpiteet ovat tavoitteellisia.

Kriteerien mukainen teema	Aikataulu ja toimenpide				
	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Viihtyisyys ja käytettävyys</i>	Opastuksen parantamisen teemareittien infotaulujen suunnittelu. Green Flag Award lipun ja opasteen asentaminen	Puiston infotaulujen suunnittelu.	Puiston infotaulujen suunnittelu ja mahdollinen toteutus.		
<i>Terveys, hyvinvointi ja turvallisuus</i>	Kameravalvonnan toteutuksen onnistumisen seuranta	Kameravalvonnan toteutuksen onnistumisen seuranta	Kameravalvonnan toteutuksen onnistumisen seuranta		
<i>Kunnossapito ja puhtaanapito</i>	RAMS-luokituksen ja P-luokkien onnistumisen seuranta. SUP-jäte keräyksen tehostaminen (tumppiastioiden asentaminen)	RAMS-luokituksen ja P-luokkien onnistumisen seuranta. SUP-jäte keräyksen onnistumisen seuranta. Tarvittaessa lisätään tumppiastioita	RAMS-luokituksen ja P-luokkien onnistumisen seuranta. SUP-jäte keräyksen onnistumisen seuranta. Tarvittaessa lisätään tumppiastioita		
<i>Luonnon monimuotoisuus, maisema ja kulttuuriperintö</i>	Vuosittain vanhojen puiden kunnon seuranta. Puut on tutkittu ennen peruskorjaussuunnittelua. Puiston historiallisen arvon viestintä käyttäjille	Puiston strategiaan soveltuvien luonnon monimuotoisuutta lisäävien tekijöiden suunnittelu. Infotaulujen suunnittelu.	Puiston strategiaan soveltuvien luonnon monimuotoisuutta lisäävien tekijöiden suunnittelu ja mahdollinen toteutus. Mahdollisesti Infotaulujen asentaminen.		

	infotaulujen suunnittelun yhteydessä.				
<i>Osallisuus ja yhteisöllisyys</i>	Yhteisöllisyyden kehittäminen, mielipidekyselyn suunnittelu. Tapahtumien mahdollistaminen sopivassa suhteessa alueen kokoon nähden.	Yhteisöllisyyden kehittäminen, mielipidekyselyn suunnittelu. Tapahtumien mahdollistaminen sopivassa suhteessa alueen kokoon nähden.	Tapahtumien mahdollistaminen sopivassa suhteessa alueen kokoon nähden.		
<i>Ympäristövaikutusten hallinta</i>	Polttomoottorikoneiden ympäristöystävällisempien vaihtoehtojen tarkastelu urakoitsijan ja kaupungin kanssa Jätteiden lajittelun parantamisen suunnittelu ja toteutus (SUP)	Polttomoottorikoneiden vaihdon suunnittelu Jätteiden lajittelun seuranta (SUP)	Polttomoottorikoneiden vaihtaminen mahdollisuuksien mukaan ympäristöystävällisempiin vaihtoehtoihin. Jätteiden lajittelun seuranta (SUP)		
<i>Markkinointi ja viestintä</i>	Teemareitin ja opastuksen markkinointi ja viestintä. Green Flag Award lipun ja infokyltin asentamisesta tiedottaminen.	Puistossa tapahtuvista merkittävistä toimenpiteistä tiedottaminen. Mahdollisen Green Flag Award tunnuksen saamisesta tiedottaminen.	Teemareitin, opastuksen, oppimisympäristöllisten mahdollisuuksien markkinointi ja viestintä Mahdollisen Green Flag Award tunnuksen saamisesta tiedottaminen.		

	Puiston historiallisen arvon viestinnän parantaminen.	Puiston historiallisen arvon viestinnän parantaminen.	Puiston historiallisen arvon viestinnän parantaminen.		
<i>Kunnossapidon kehittäminen</i>	Jatkuva strateginen kehitys kaupungin muiden toimijoiden kanssa. GFA-kriteerien huomioiminen puiston kehityksessä.	Jatkuva strateginen kehitys kaupungin muiden toimijoiden kanssa. GFA-kriteerien huomioiminen puiston kehityksessä.	Jatkuva strateginen kehitys kaupungin muiden toimijoiden kanssa. GFA-kriteerien huomioiminen puiston kehityksessä		